

УДК 030:378.406.3(477.74-21)

Пружина Валентина Павлівна,
заступник директора Наукової бібліотеки
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
вул. Преображенська, 24, м. Одеса, 65082, Україна
тел.: (048) 722 12 10
e-mail: library@onu.edu.ua

«УСЯ ГОРДІСТЬ УЧЕНОГО В УЧНЯХ, У ЗРОСТАННІ ЗЕРНА, ЩО ВІН ПОСІЯВ»

Д. І. Менделєєв

Стаття присвячена виходу в світ енциклопедичного словника «Випускники Одеського національного університету імені І. І. Мечникова», який підготовлений до 155-річчя з дня утворення зво. Адже випускники є найбільшим досягненням ОНУ. Вони складають наукову, політичну, економічну еліту нашої держави та відомі у різних куточках світу.

Ключові слова: випускники, освітня підготовка, конкурентоспроможність, університетські цінності, універсальність освіти, науковці, лідери, основоположники нових напрямків, засновники наукових шкіл.

1865 рік... Яскрава, самобутня Одеса стає університетським містом. Засновано перший вищий навчальний заклад в південному регіоні країни – Імператорський Новоросійський університет. На той час в ньому було лише три факультети і освіту здобували приблизно 175 студентів чоловічої статі, жінок стали зараховувати лише з 1911 року.

Сьогодні в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова близько 7 тисяч молодих людей отримують освіту на 11 факультетах. В аспірантурі готують спеціалістів за 21 спеціальністю, в докторантурі – за 15.

За 155 років безперервної роботи університет подарував світу більше чверті мільйона висококласних фахівців. Вони - найкраща оцінка діяльності навчального закладу. Серед випускників ОНУ – громадяни Білорусі, Болгарії, В'єтнаму, Грузії, Ізраїлю, Китаю, Марокко, Молдови, Монголії, Німеччини, Польщі, Росії, Сирії, Туреччини тощо.

Випускники університету працюють не лише в Україні, але й далеко за її межами: в Університеті Центрального Ланкаширу, Пекінському університеті, Оптичному інституті імені Макса Планка, Університеті м. Бат, Університеті Нового Південного Уельсу, Європейській обсерваторії, Тель-Авівському університеті, Корнелівському університеті, Негевському університеті ім. Бен-Гуріона (Беер-Шева) тощо. Це свідчить про високі стандарти освітньої підготовки студентів в ОНУ та їх конкурентоспроможність на світовому ринку праці.

Університет шанує своїх вихованців та пишається ними. Тому у 2020 році вийшов у світ черговий випуск енциклопедичного словника «Випускники Одеського національного університету імені І. І. Мечникова», який підготовлений до 155-річчя з дня утворення вишу. Укладачі: В. П. Пружина, В. В. Самодурова; відповідальний редактор – М. О. Подрезова; бібліографічний редактор – О. С. Мурашко.

Це зведене довідкове видання значно перероблене та доповнене та включає близько 200 нових осіб. У ньому удосконалена структура і форма подання інформації. та розширено перелік покажчиків, які полегшують пошук і угруповання матеріалу.

Видання пропагує університетські цінності, патріотизм, повагу до свого навчального закладу та назавжди залишить діяльність вихованців університету в історії закладу та України. Адже молоде покоління має вчитися на прикладі, достойному для наслідування. У словнику йдеться саме про таких людей, чиє життя і діяльність здатні зарядити молодь натхненням та ентузіазмом.

На сторінках книги відбувається єднання поколінь вихованців вузу. Статті розділені за трьома хронологічно-послідовними періодами розвитку навчального закладу та мають не лише бібліографічний, а і історіографічний та загальноісторичний характер.

До першого розділу входять випускники, які закінчили *Імператорський Новоросійський університет(1865–1920)*, в тому числі і в революційний період, коли він носив назву – *Новоросійський університет*. Він включає 309 осіб.

40 випускників – історико-філологічного факультету (1865–1920); 67 – медичного факультету (1900–1920); 142 – фізико-математичного факультету (1865–1920); 60 – юридичного факультету.

Другий розділ присвячений випускникам *радянського періоду (1920–1991)*, який включає у себе також і період реформування та період його відбудови – це *Інститут народної освіти та Одеський державний університет*. До нього входить 632 особи, із них, 25 осіб – вищі навчальні заклади перехідного періоду (від ІНУ до ОДУ).

57 – випускники біологічного факультету; 44 – геолого-географічного факультету; 6 – економічного факультету; 18 – Ін-т іноземних мов, факультет романо-германської філології; 6 – Інститут соціальних наук (Факультет соціології, економіки, політології, 1992–1994); 102 – історичного факультету; 5 – математичного факультету; 43 – фізико-математичного факультету (1938–1960); 37 – механіко-математичного факультету (з 1960 р.; ІМЕМ (з 1994 р.), 49 – фізичного факультету (1933– 1938, з 1961р.), 147 – філологічного факультету (з 1937 р.); 32 – хімічного факультету (з 1933 р.); 85 – юридичного факультету (1947–1954, 1961–1993), Юридичного інституту (1993–1997),

економіко-правового факультету (з 1997 р.), 1 – Інституту інноваційної та післядипломної освіти.

Третій розділ – *це сучасність (1992–2015), тобто – випускники періоду незалежної України, а це – Одеський державний університет, Одеський національний університет.* У цьому розділі 37 осіб:

ІМЕМ – 3; історичний ф-т – 6; ІСН – 3; РГФ – 1; фізичний ф-т – 1; філологічний ф-т – 6; хімічний ф-т – 1; економіко-правовий ф-т – 16.

Тобто до енциклопедичного словника увійшло 978 випускників.

Через життєписи показано складний шлях існування та історичного розвитку держави та університету. Діапазон професійного середовища вихованці вузу у державі та світі підтверджує універсальність освіти, яку надає Одеський національний університет імені І. І. Мечникова.

Особливе місце у виданні відведено постатям, які займаються власне наукою і створюють саму освіту. Адже вони, забезпечують суспільство змінами, виробляють та поширюють наукові знання, дають суспільству нові технології, нові джерела енергії, нові можливості для підвищення рівня життя і переходу на якісно новий рівень існування.

Це – вчені, професори, академіки, член-кореспонденти Академії наук, основоположники нових напрямків, засновники наукових шкіл, без яких неможливий прогрес людства в будь-якому напрямку. Як свідчить видання – це випускники як природничих так і гуманітарних факультетів.

Значна кількість випускників університету – *педагоги, освітяни.* Саме вони формують нову генерацію українців і є носіями широкого спектру загальнолюдських цінностей. Саме вони надихають молодь на вибір тієї чи іншої професії. Саме їх зусиллями твориться наше майбутнє. У енциклопедичному словнику – це біологи, географи, історики, математики, фізики, філологи, хіміки, які відзначені державними та відомчими нагородами та мають почесні звання

Випускники ОНУ не тільки фахівці, а й часто лідери. Це *державні, політичні, громадські, церковні діячі та керівники різних установ і організацій, життєвий шлях яких позначений достойними справами на благо держави.* Як правило, це випускники історичного, юридичного факультетів та Інституту соціальних наук, рідше – математичного, хімічного, біологічного, філологічного факультетів.

Серед вихованців Одеського національного університету значна кількість визнаних світом *письменників, поетів, журналістів, редакторів.* Їх роль у суспільстві надзвичайно важлива. І це не тільки випускники філологічного факультету, а й історичного, медичного, романо-германської філології, філософського, юридичного.

Знані та відзначені *державою артисти, композитори, музиканти, режисери, співаки, телеведучі, театральні діячі, художники*, які також закінчили університет. На сторінках словника - це випускники фізико-математичного, юридичного, філологічного, геолого-географічного факультетів, осяяні талантом.

Неможливо не звернути увагу на *спортивну славу університету*. Її складають випускники механіко-математичного, фізико-математичного, філологічного, юридичного, факультетів. Це заслужені майстри спорту, олімпійські чемпіони, міжнародні гросмейстери, заслужені працівники фізичної культури тощо.

Цікавими є *нагороди, відзнаки, премії*, якими були удостоєні вихованці університету. Через них ми читаємо біографію людини, бачимо обличчя епохи та рівень розвитку суспільства. Вони різноманітні і різні за своїм значенням та свідчать про широкий діапазон професійного середовища випускників.

У виданні представлені нагороди, що існували до 1917 року; нагороди років радянської влади; нагороди, що з'явилися після розпаду СРСР, а також нагороди України. За кожною з них стоїть велика правда історії.

Підтверджують визнання університетської освіти і *міжнародні нагороди та премії*. Це ордени, медалі, відзнаки Бельгії, Болгарії, Індії, Італії, Польщі, Франції, Чехословаччини, тощо.

Імена відомих випускників ЗВО *увічнені в географічних назвах, назвах космічних об'єктів, рослин і мінералів, кораблів, стипендій та вшановані меморіальними дошками*.

Отже, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова практично усі роки свого існування забезпечував якісну підготовку необхідних фахівців, готуючи нові покоління кваліфікованих кадрів, інтелектуально й духовно збагачуючи потенціал нашої держави. Його випускники продовжують славні університетські традиції і віддають свої сили і таланти для того, щоб життя в нашій країні покращувалося, щоб ріс її авторитет у світі, щоб конкурентоспроможними на європейському рівні були наші наука та освіта.

Список використаної літератури

1. Випускники Одеського національного університету імені І. І. Мечникова : енциклопед. слов. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; авт. вступ. ст. та голов. ред. І. М. Коваль ; відп. ред. М. О. Подрезова ; редкол.: В. В. Глебов [та ін.] ; бібліогр. ред. О. С. Мурашко ; упоряд.: В. П. Пружина, В. В. Самодурова. – Одеса : ОНУ, 2019. – 700 с., 24 с. іл.

References

- [1]. *Vypusknyky Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova : entsyklopedychnyi slovnyk [Graduates of Odessa National I. I. Mechnikov University: encyclopedic dictionary]*. Odesa, 2019, 700 p., 24 p.

Пружина В. П.,
заместитель директора Научной библиотеки
Одесского национального университета имени И. И. Мечникова
ул. Преображенская, 24, г. Одесса, 65082, Украина
тел.: (048) 722 12 10
e-mail: library@onu.edu.ua

« ВСЯ ГОРДОСТЬ УЧЕНОГО В УЧЕНИКАХ, В РОСТЕ ЗЕРНА, КОТОРОЕ ОН ПОСЕЯЛ »

Д. И. Менделеев

Статья посвящена выходу в свет энциклопедического словаря «Выпускники Одесского национального университета имени И. И. Мечникова», подготовленного к 155-летию со дня образования вуза. Ведь выпускники являются главным достижением ОНУ. Они составляют научную, политическую, экономическую элиту нашего государства и известные в разных уголках мира.

Ключевые слова: выпускники, образовательная подготовка, конкурентоспособность, университетские ценности, универсальность образования, ученые, лидеры, основатели новых направлений, основатели научных школ.

Pruzhina V. P.,
Deputy Director of the Scientific Library
of the Odessa National I. I. Mechnikov University
24 Preobrazhenska St., Odessa, 65082, Ukraine
tel.: (048) 722 12 10
e-mail: library@onu.edu.ua

«A SCHOLAR'S PRIDE IS IN HIS DISCIPLES, IN THE GROWTH OF THE GRAIN THAT HE HAD SOWED»

D. I. Mendelejev

The article is devoted to the publication of an encyclopedic dictionary *Graduates of the Odessa National I. I. Mechnikov University*, commemorating the 155th anniversary of this educational institution. University graduates must be considered as its main achievement. They make up the scientific, political, economic elite of our state and are known in different parts of the world.

Keywords: graduates, educational training, competitiveness, University values, universality of education, scientists, leaders, founders of new trends, founders of academic schools.